

§ 101

Keskustakirjaston, Sanomatalon ja Töölönlahdenkadun rajaaman aukion nimeäminen

HEL 2015-009200 T 10 03 07

Esitys

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta esitti kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja sen kautta nimistötoimikunnalle Keskustakirjaston, Sanomatalon/Eero Erkon kadun ja Töölönlahdenkadun rajaaman aukion nimeämistä Sananvapauden aukioksi.

Keskustakirjasto avataan Kansalaistorin reunalle joulukuussa 2018. Sen läheisyydessä on useita median toimijoita ja eteläisenä naapurina toisen merkittävän tiedonvälitysorganisaation toimitalo. Keskustakirjasto, Sanomatalo ja Töölönlahdenkatu rajaavat kolmion, josta muodostuu kaupunkiin uusi aukio. Suurin osa aukiosta sijaitsee Keskustakirjaston tontilla (asemakaava nro 10920, kortteli 2014, 29.11.2013 yhdistetty tontti numero 5), ja se tullaan rakentamaan kiinteänä osana kirjastoa.

Sananvapaus ja siihen liittyvä oikeus tiedonsaantiin on perusarvo, jota yleiset kirjastot ovat Suomessa edustaneet ja puolustaneet perustamisestaan 1800-luvun loppupuolelta lähtien. Sensuuri on ollut yleisten kirjastojemme historiassa harvinainen poikkeus, eikä siitä ole nykypäiviltä näyttöä. Myös Sanomatalon edustama vapaa lehdistö ja muu media ovat suomalaisen yhteiskunnan olennaista perustaa. Sananvapautta painottava paikannimi sopisi erinomaisesti satavuotista itsenäisyyttä juhlistavan Keskustakirjasto-merkkihankkeen yhteyteen.

Aukion nimeäminen Sananvapauden aukioksi olisi kaupungilta kannanotto aikana, jolloin sananvapauden rajoja myös koetellaan yhteiskunnallisen keskustelun kiihtyessä.

Nimi Sananvapauden aukio liittyisi luontevasti myös jo vakiintuneeseen Kansalaistorin nimeen sekä merkittävän sananvapauden puolustajan mukaan nimetyn Eero Erkon kadun nimeen.

Aukiosta tulee vilkas risteyskohta, nimi ja sen viesti tavoittaisivat päivittäin tuhansittain ihmisiä. Keskustakirjaston päiväkävijämääräksi arvioidaan keskimäärin 10 000 henkeä, ja tälle aukiolle avautuva sisäänkäynti on arvioitu rakennuksen vilkkaimmaksi.

Nimi ja sen tuomat velvoitteet voidaan vielä ottaa huomioon jatkosuunnittelussa esimerkiksi luomalla aukiolle vapaan sanan foorumi.

Kaupunginkirjasto on tiedustellut Sanoma Oy:n näkemystä aukion nimeämisestä.

Ruotsiksi nimi olisi Yttrandefrihetsplatsen.

Käsittely

Tuula Haavisto: Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti:

Kappaleen 2 alku uudessa muodossa:

Keskustakirjasto avataan Kansalaistorin reunalle joulukuussa 2018. Sen läheisyydessä on useita median toimijoita ja eteläisenä naapurina toisen merkittävän tiedonvälitysorganisaation toimitalo. Keskustakirjasto, Sanomatalo ja Töölönlahdenkatu rajaavat kolmion, josta muodostuu kaupunkiin uusi aukio.

Kappale 5 uudessa muodossa:

Nimi Sananvapauden aukio liittyisi luontevasti myös jo vakiintuneeseen Kansalaistorin nimeen sekä merkittävän sananvapauden puolustajan mukaan nimetyn Eero Erkon kadun nimeen.

Lautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittää kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja sen kautta nimistötoimikunnalle Keskustakirjaston, Sanomatalon/Eero Erkon kadun ja Töölönlahdenkadun rajaaman aukion nimeämistä Sananvapauden aukioksi.

Keskustakirjasto avataan Kansalaistorin reunalle joulukuussa 2018. Sen naapurina on toisen merkittävän tiedonvälitysorganisaation

25.08.2015

Sanomatalo. Nämä rakennukset ja Töölönlahdenkatu rajaavat kolmion, josta muodostuu kaupunkiin uusi aukio. Suurin osa aukiosta sijaitsee Keskustakirjaston tontilla (asemakaava nro 10920, kortteli 2014, 29.11.2013 yhdistetty tontti numero 5), ja se tullaan rakentamaan kiinteänä osana kirjastoa.

Sananvapaus ja siihen liittyvä oikeus tiedonsaantiin on perusarvo, jota yleiset kirjastot ovat Suomessa edustaneet ja puolustaneet perustamisestaan 1800-luvun loppupuolelta lähtien. Sensuuri on ollut yleisten kirjastojemme historiassa harvinainen poikkeus, eikä siitä ole nykypäiviltä näyttöä. Myös Sanomatalon edustama vapaa lehdistö ja muu media ovat suomalaisen yhteiskunnan olennaista perustaa. Sananvapautta painottava paikannimi sopisi erinomaisesti satavuotista itsenäisyyttä juhlistavan Keskustakirjasto-merkkihankkeen yhteyteen.

Aukion nimeäminen Sananvapauden aukioksi olisi kaupungilta kannanotto aikana, jolloin sananvapauden rajoja myös koetellaan yhteiskunnallisen keskustelun kiihtyessä.

Nimi Sananvapauden aukio liittyisi luontevasti myös jo vakiintuneeseen Kansalaistorin nimeen.

Aukiosta tulee vilkas risteyskohta, nimi ja sen viesti tavoittaisivat päivittäin tuhansittain ihmisiä. Keskustakirjaston päiväkävijämääräksi arvioidaan keskimäärin 10 000 henkeä, ja tälle aukiolle avautuva sisäänkäynti on arvioitu rakennuksen vilkkaimmaksi.

Nimi ja sen tuomat velvoitteet voidaan vielä ottaa huomioon jatkosuunnittelussa esimerkiksi luomalla aukiolle vapaan sanan foorumi.

Kaupunginkirjasto on tiedustellut Sanoma Oy:n näkemystä aukion nimeämisestä.

Ruotsiksi nimi olisi Yttrandefrihetsplatsen.

Esittelijän perustelut

Maankäyttö- ja rakennuslain 55 §:n mukaan asemakaavassa määrätään kadun ja muun yleisen alueen nimi samoin kuin kunnanosan ja korttelin numero. Nämä tiedot voidaan muuttaa myös kunnan erillisellä päätöksellä siten kuin kuntalaissa säädetään kunnan päätöksenteosta. Kaupunkisuunnittelutoimen johtosäännön mukaan toimivalta nimen muuttamiseen on kaupunkisuunnittelulautakunnalla.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

25.08.2015

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi

Otteet

Ote

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano